

Korset och Kronan

Nr 146/2023

Ordet om korset är en dårskap för dem som går förlorade, men för oss som blir frälsta är det en Guds kraft (1 Kor. 1:18)

Den gode herden leder sina får (Joh. 10)

Jesus säger: Håll fast vid det du har så att ingen kommer och tar din krona (Upp. 3:11)

Om bikten och avlösningen

Apol = Apologin till Augsburgska bekännelsen.
SKB = Sv. kyrkans bekännelseskifter 1957
Trigl = Concordia Triglotta 1921
Bekännelseskifterna citeras i översättning av SR.

* * *

I vårt kyrkoår infaller nu den 19:e söndagen efter Trefaldighet. Evangeliet denna söndag (Matt. 9:1-8) handlar om hur Jesus botade en lame man och tillsade honom syndernas förlåtelse. Därför brukar man vi detta tillfälle ofta predika om bikten eller skriftermålet (eller: skriftemålet). Här följer en sammanfattning om denna viktiga lära utifrån både Skriften och vår lutherska bekännelse.

Jesus sade till den lame mannen: ”*Var vid gott mod, min son; dina synder förlätas dig*” (Matt. 9:2, äldre övers.). Luther översätter: ”Sei getrost, mein Sohn; deine Sünden sind dir vergeben” (Var tröstad,

min son, dina synder är dig förlåtna, eller: förlätas dig). Meningen är att Jesus uttalar en direkt, omedelbar syndaförlåtelse som sker i samma stund som orden ljuder.

Detta understryker Jesus genom att fråga vilket som är lättast: Att säga till den lame att han skall resa sig, eller att hans synder är förlåtna. Det är här *inte* fråga om det objektiva faktum att Gud i sin kärlek har bestämt att Kristi offer skall gälla för alla människor i hela världen (Joh. 3:16). Denna allmänna förlåtelse eller rättfärdiggörelse skedde genom Kristi uppståndelse för hela världen och är evigt giltig. Den förlåtelse som Jesus tillsäger här och nu bygger på detta faktum, men förlåtelsen delar han ut genom sitt mäktiga ord. För att visa att Jesus verkligen har denna makt *som människa* botar han den lame med sitt ord: Stå upp, ta din säng och gå!

Det allra största botandet sker genom *avlösningens* ord som också kan formuleras: *Jag förlåter dig alla dina synder här och nu!* I detta ligger den stora anstöten. Hur kan en människa förlåta synder? Är det inte så att endast Gud kan förlåta synderna?

I detta delar sig kyrkorna idag liksom under reformationen. Endast den lutherska kyrkan bekänner klart att Gud har gett denna makt åt människor. När Jesus säger: ”Dina synder förlåtas dig” gör han det som människa, som människosonen. Han är både sann Gud och sann människa. Därför säger han:

Vad är lättast, att säga: Dina synder är förlåtna, eller att säga: Res dig och gå? Men för att ni ska veta att Människosonen har makt på jorden att förlåta synder, säger jag dig” – och nu talade han till den lame: ”Res dig, ta din bädd och gå hem!” Då reste mannen sig upp och gick hem. När folket såg det, greps de av fruktan och prisade Gud som hade gett sådan makt åt människor.

Om detta skriver Tom Hardt i en predikan:

Den segrande tro, som det i dag handlar om, är den tro, som riktar sig mot, som fylls av, som skapas av tillsägelsen av syndernas förlåtelse, av evangelium om den i Kristus fullbordade och erbjudna frälsningen. Det är som episteln säger: ”Vilken annan kan övervinna världen, än den som tror att Jesus är Guds Son?” Den segervinnande tron, den tro, som försätter oss in i Guds rike, är inte vilken tro som helst, inte vilken helhjärtad hängivenhet som helst, inte vilken djupt känd förhoppning som helst. Den människogjorda tron bär prägel av sitt upphov, den oomvända människan, och är en spegling av hennes eget inre, om vilket Jesus i dag säger: ”Varför tänker ni i edra hjärtan vad ont är?” En sådan falsk tro finns inte bara bland hedningarna utan också bland många, som kallar sig kristna, ja, som säger sig bekänna den kristna tron. Gemensamt för dem alla är att de inte tror på det gudomliga Ordet, som tillsäger oss våra synders förlåtelse i Kristi namn, på evangelium, om vilket det heter: ”Rättfärdighet från Gud uppenbaras nämligen däri” (Rom. 1:17), på den heliga absolutionens ”På vår Herres Jesu Kristi befallning förlåter jag dig alla dina synder i Guds, Faderns och Sonens och Den Helige Andes, namn” (1994-10-09).

Jesus befäller också sina apostlar att de i sitt ämbete skall tillsäga syndernas förlåtelse. Johannes skriver om den uppståndne som kom till sina lärjungar genom stängda dörrar:

Jesus sade än en gång till dem: ”Frid vare med er! Som Fadern har sänt mig sänder jag er.” Sedan han sagt detta, andades han på dem och sade: ”Ta emot den helige Ande! Om ni förlåter någon hans synder så är de förlåtna, och om ni binder någon i hans synder så är han bunden.” (Joh. 20:21-23).

Den bibliska läran om absolutionen eller bikten är alltså att förlåtelsen sker genom nådemedlet, som är det uttalade ordet. Ordet ”bikt” kan vara något vilseledande eftersom det betyder att man biktat sig, d.v.s. bekänner sina synder. Men biktens huvudsak är inte bekännelsen som sådan utan tillsägelsen av syndernas förlåtelse.

Här ser vi hos Johannes att denna s.k. nycklamakt har två sidor. Den ena nyckeln är att synderna blir förlåtna, den andra att man blir bunden i synden. Detta kallas *lösenyckeln* och *bindenyckeln* och tillsammans brukar de kallas ”*himmelrikets nycklar*”. Detta går tillbaka på Jesu egna ord till Petrus, återgivna av Matteus:

Jag ska ge dig himmelrikets nycklar. Allt som du binder på jorden ska vara bundet i himlen, och allt som du löser på jorden ska vara löst i himlen” (Matt. 16:19).

Den romersk-katolska kyrkan tolkar detta helt fel. De menar att Jesus därmed skulle ha gett aposteln Petrus och hans efterföljare i Rom (påvarna) en särskild fullmakt att regera kyrkan. Detta avfärdas med kraft i vår lutherska bekännelse. Det är inte en speciell gåva till Petrus, utan till alla apostlarna och till hela kyrkan. Det är vidare inte fråga om någon makt att härska och bestämma, utan att förlåta synder eller binda någon i sin synd.

Den förlåtande lösenyckeln skall öppna himlen och ge förlåtelse åt dem som bekänner sin synd, medan den bindande nyckeln skall användas mot dem som är obotfärdiga och inte vill erkänna eller ångra sina synder (exkommunicering, bannlysning).

Det som framför allt skiljer den bibliska, lutherska läran från villfarande samfund i denna lärofråga är att den lutherska

kyrkan med stor bestämdhet förklarar att avlösningen är ovillkorlig. Lösenyckeln säger inte: ”*Om du ångrar dina synder är förlåtelsen giltig, annars inte.*”

Nej, Jesus säger till den lame: ”*Dina synder är dig förlåtna*”. Detta gäller utan villkor den stund orden uttalas. Och när Guds ords tjänare i ämbetet säger: ”*Jag förlåter dig alla dina synder i Faderns, Sonens och den Helige Andes namn*”, så är detta lika visst och omedelbart sant som när Jesus själv uttalade orden till den lame och till andra personer. Hans befallning till apostlarna är entydig och klar: ”*Om ni förlåter någon hans synder så är de förlåtna*”. Och ”*allt som ni löser på jorden är löst i himlen*”.

De reformerta

Mot detta har särskilt *den reformerta kyrkan* protesterat. De reformerta tror ju inte att Gud ger sin nåd genom särskilda medel, utan på ett mystiskt sätt direkt in i hjärtat. Hur skall då en människa kunna bli viss om sin frälsning? Den reformerta kyrkan har inget bibliskt svar på denna utomordentligt viktiga fråga. Om de tror som **Calvin** hänvisar de till den s.k. *dubbla predestinationsläran*. Om någon är utkorad visar sig detta genom tron som är verksam i kärlek, säger man. Men hur blir jag då viss om att Gud förlåter mig personligen? Här har Calvin inget svar längre. Men den lutherska kyrkan lär i enlighet med Skriften att det är genom nådemedlen som Gud ger vissheten. Den av Kristus förvärvade försoningen och syndaförlåtelsen gäller alla människor utan undantag. Men vissheten om att detta gäller mig personligen får jag endast i nådemedlen som är det predikade och lästa *ordet* (evangeliet om syndernas förlåtelse för Kristi skull), *dopet*, *avlösningen (bikten)* och *nattvarden*. I dessa fyra nådemedel tillsäger Gud syndaren en ovillkorlig förlåtelse för Kristi skull.

Den människa som inte tror detta går miste om gåvan. Men ändå är det sant att Gud i nådemedlet verkligen tillsäger

syndernas förlåtelse. En människa kan dock säga nej till Gud genom att avvisa Guds tillsägelse. Endast genom tron kan en syndare ta emot den tillsagda nåden.

Men detta avfärdar Calvin. Han säger att nåden aldrig kan motstås (”irresistible Grace” säger de reformerta). Nåden är därför inte heller allvarligt menad för de människor som är utkorade till förtappelse. Detta är en förskräcklig lära. En syndare som är förtvivlad och förskräckt av lagen kan då aldrig säkert veta om han är utkorad eller ej. När han hör avlösningens ord: ”*Dina synder förlåtas dig*” kan han inte veta om Gud verkligen menar honom. Detta är också orsaken till att den reformerta kyrkan alltid varit avvisande till bikten i dess bibliska, ovillkorliga form.

Den Augsburgska bekännelsen lär:

Om bikten lärs, att man skall ha kvar den enskilda avlösningen i kyrkan och inte låta den falla bort. Men det är inte nödvändigt att man i bikten räknar upp alla synder och missgärningar, eftersom sådant inte är möjligt. Skriften säger ju: ”Vem känner sin missgärning?” (Ps. 19:13) [CA 11, SKB 60, Trigl 46]

I Apologin står det:

58. Så har många bedrövade, anfäktade samveten fått stor tröst sedan de har blivit undervisade om detta nödvändiga stycke. Det är Guds bud och det rätta bruket av evangelium att vi tror på avlösningen och håller fast vid att vi där får syndernas förlåtelse utan vår förtjänst genom Kristus. När vi tror avlösningens ord är det verkligen sant att vi blir försonade med Gud som om vi hörde en röst från himlen.

59a. Denna lära är mycket viktig och till tröst för anfäktade samveten. Många kloka, förståndiga och fromma personer har berömt doktor Luther mycket och blivit glada när han började predika denna lära därför att den ger sådan tröst. Detta har nu kommit fram i ljuset. [Apol 11, SKB 187, Trigl 248]

Forts. i nästa nr